

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2.— Pengő, vidékre 2:30 Pengő

Svájc védekezik az angol átrepülés ellen

Tegnap számunkban jelentettük, hogy vasárnapra virradó éjszaka Svájc területét átrepülő angol repülők Svájc több helységére bombákat dobáltak. A bombaszilánkokról Svájc megállapította, hogy azok angol gyárt-

mányu bombák darabjai. A szövetség tanács egyébként ülést tartott s ennek határozataként közölte, hogy noha az eddigi tiltakozások eredménytelenek maradtak, a szövetség tanács még egyszer fölemeli tiltakozó szavát s egy-

ben bejelenti, hogy az angol gépek átrepülése ellen minden rendelkezésre álló eszközzel fog védekezni. Ez kezdetét jelentheti Svájc repülőgépháborújának.

Az angolok 13 hindut kivégeztek

Egy-két napja Indiában újraéledtek a hindu tüntetések és az angol szándékok szabotálása. Ennek nyomán viszont újra fellángolt az angol erőszak, mely eddig még nem tanúsított eréllyel igyekszik a rendet fenn tartani. Bombayban a sztrájk kimondása miatt 13 hindut agyonlőttek. Ugy-

itt, mint más városokban tömegesen tartóztatják le azokat, akik angolellenes tüntetéseken részt vesznek. Az angolok eréllyessége nem sok eredményt tud felmutatni s maga a New-york Herald című amerikai újság azt írja, hogy az elnyomó erőszak nem sokáig tudja biztosítani az angolok

indiai uralmát. A nemzetközi sajtó megjegyzi, hogy Amerika már itt is résen áll, hogy Anglia örökébe lépjen. Itt jelentjük, hogy az indiai angol csapatok főparancsnoka tegnap hirtelen Ceylonba utazott, hogy esetleges japán támadás elleni védekezésről tárgyaljon.

Az amerikaiak 124 arabot főbelőtték

Algiriában történt, hogy egy amerikai katonákat szállító vonat az arab bennszülöttek kisiklasztottak. Erre az amerikaiak százával fogtak össze tuszokat, akik közül tegnap 124-et kivégeztek, főbelőtték őket, mert az előre megállapított 3 nap alatt a tetesek nem kerültek elő. A bennszülöttektől követelték, hogy ezeket adják elő. A francia sajtó megjegyzi, hogy az arab az a nép, amely ilyen erőszakokat nem tűr el. Ezt rövidesen látni fogják az amerikaiak.

előretörés. Érdekes — mondja Berlin —, hogy a rossz időjárás mindkét fél

számára rossz, a fengelycsapatok Tebourbánál mégis előretörnek.

Cirenalkában megkezdődött az angol offenzíva

Tegnap az angol csapatok az Elageila előtt 40 kilométernyire húzódo tengelyállásokat megtámadták. A támadásról Rommelnek már előre tudomása volt s még mielőtt az angolok a tulajdonképpeni támadásba mentek volna át, Rommel elrendelte a visszavonulást. Az angolok léptenyomon aknamezőkre bukkantak, melyek felrobbanása súlyos áldozato-

kat követelt tőlük. Előnyomulásukban ennek ellenére sem álltak meg s ma éjjeli jelentés szerint előretörésük tegnap délben még tartott. Az olasz újságok ma reggeli számai azt írják, hogy a tegnap megkezdett előnyomulással kezdetét vette Montgomery, angol tábornok csapatainak új offenzívája.

A marokkói szultán az amerikaiak ellen

Amerikai csapatok Marokkó szent városát, Fezt tegnap megszállták. Ez ellen a marokkói szultán eréllyes tiltakozását jelentette be. Egyébként az arab lakosság körében nőttön nő az elégedetlenség s Darlánt, aki Fez megszállásával egyidejűen azt az ígéretet tette, hogy többé amerikai csapatok nem követnek el merényleteket arab templomok ellen, nyíltan szidják. Fez megszállása miatt komoly lázadásokra lehet számítani.

Tebourbánál tovább tart a tengely előnyomulása

A Tuniszból érkező jelentések szerint a tengely csapatainak előnyomulása Tebourbánál tovább tart. Az esős, rossz időjárás ellenére a tengely repülői élénk akcióban vannak. Az amerikaiak előnyomulásuk megakadását azzal magyarázzák, hogy a rossz, járhatatlan utakon lehetetlen az

Az oroszok megmozdultak a finn szakaszon

Hosszu idő óta ugyszólván teljes nyugalomban van az orosz harctér finn szakasza. Ez a nyugalom most úgy látszik, véget ért. A jelentések szerint tegnap helyi jellegű támadásokba kezdtek az oroszok. Céljuk minden bizonnyal az volt, hogy kisebb támadásaikkal tájékoztassanak a finn szándékok felől. Azt akarták megtudni,

vajon a finnek intéznének-e támadást a murmanszki vonal ellen, ahol az oroszok Angliából már hónapokkal ezelőtt utbaindított hadianyagot akarnak átszállítani. E hajók érkezését várják. A németek azonban résen vannak és mint tegnapi jelentésük mondja, német stukák Murmanszk kikötőjét bombázták.

A Don jegén át támadnak az oroszok

Az orosz front déli szakaszán hirtelen nagy hideg állt be. A Don folyó annyira befagyott, hogy annak jegén már csapatok is átkelhetnek. Az esti jelentések szerint az oroszok most e szakaszon újabb támadásokat kezdtek. — Sztalingrádnál a németeknek ismét sikerült betörniök az orosz állásokba.

— A Kalinin és Illmen közti szakaszon az orosz támadások rendkívül sok áldozatba kerültek. Egyedül itt eddig 1568 harcikocsit vesztek a támadó szovjet alakulatok. — Délen, a Kalmükföldön a németek nagyszámú foglyot ejtettek.

Hat angol hajó a tegnapi veszteség

Nap, mint nap sülyeszítik az angolszász hajókat. Tegnap hat angol hajó sülyedt el. Tengerfenékre került egy romboló, Bon előtt, a Földközi-

tengeren egy 8 ezer tonnás gőzös és Anglia keleti partjai előtt három angol szállító hajó.

Beszámoló Kiss József főigazgató multheti előadásáról

A család és iskola együttműködésének szükséges voltát hirdette Kiss József főigazgató pénteki előadásában. Az indoklás nagyon figyelemre méltó. A tanítás és nevelés eredményéért nem csak a tanár és nem csak a diák felelős: iskola és szülői ház együttesen alakítja az eredményt s együttesen viseli a felelősségterhet. Szülői értekezlet, bizonyítványosztás nyújtotta találkozási alkalmak nem elegendők. Sok szülő csak a bizonyítványosztás napján dőbben rá a nem megfelelő eredményre, akkor aztán jaj iskolának, tanárnak, ezek hibásak mindenben, észébe sem jut, hogy a felelősség egy része a szülői kézbe. Ez a jelentéktelen látszó körülmény: az együttes felelősség pedig nem épen jelentéktelen. Nagyon sok csalódást, keserűséget és térfelütcát el lehet kerülni, ha szülők és tanárok közös munkában támogatják egymást s kölcsönösen érdeklődnek egymás munkája iránt.

Egész más szemmel nézi a nevelő növendékét, ha ismeri otthoni körülményeit. Nem lényegtelen kötelesség tudni, hogy a gyermek származáson alszik-e, ágyon, vagy esetleg két összetolt széken. Az se elhanyagolandó, hogy éhesen jár iskolába, vagy van elegendő tápláléka. A természet rendje, hogy édesanyja ápolja a gyermeket, édesapja rendben tartja. Mennyire szükséges tudnivaló egy nevelő számára, hogy ez a jó rend meg van-e a növendék családjában. Hátha tulszigoru édesapa kiméletlensége és tulságosan engedékeny édesanya kényeztetése züllesztí a gyereket. A nevelő nem ismeri igazán növendékét, ha nem a családján keresztül ismeri. Csak azt ne gondoljuk, hogy ez az ismeret könnyen megszerezhető s csupán egy látogatás kérdése. Mikor tanító ur, vagy osztályfőnök ur meglátogatja a családot, ez nem mutat őszinte képet, hanem igyekszik szebb színben feltűnni, mint amilyen valójában. Nagyon mélyre kell mennünk, ha a feladatot valóban meg akarjuk oldani.

Ime egy példa, hogy mennyire szükséges iskola és otthon kapcsolata. Sok családban püssenni sem szabad, ha az édesapa otthon van. Pedig a tulszigoru nevelés nem tesz jót. A gyermeknek szüksége van mozgásra, s a tulságos szigor alattomosassá teszi. Miko szülei látják, csendben van, mikor nem látják, annál inkább kitombolja magát. Az előadó tanította egyszer egy államtitkár leányát. A leány jeles tanuló volt, az órákon mintaserűen viselkedett, de tízpercben aztán hajrá, olyan tombolást művelt, hogy életveszélyes volt miatta a folyosón a közlekedés. Az előadónak feltűnt, hogy az iskolai zongorát használja, holott a leány szülei jómódúak s otthon is van zongorájuk. Mikor érdeklődött ennek oka felől, az órákat kapta, hogy az otthoni zongorát nem szabad használni. Behívatta a kisleány édesanyját s minden titok kiderült. Ebben a családban teljes csendnek kellett lenni, mert a kisleány édesapja másképp nem tudta volna nyugodtan elintézni a hivatalból hazavitt aktákat. Ebédnél egy szót sem volt

szabad szólni. Ebéd után az államtitkár ur bevonult dolgozószobájába, a kisleány is ment tanulni édesanyjával. Hángos szót nem volt szabad szólni akkor sem. Ezt a rettenetes feszültséget csak úgy tudta a kisleány feloldani, hogy tízpercben tombolt.

Legérdekesebb az, hogy mikor a leány észrevette, hogy osztályfőnöke megismerte családi körülményeit, érdeklődik, törődik bajával, megérti viselkedését, egyszerre megszélidült.

A szülő nem tárgyalagos gyermeke iránt. Ez azonban nem baj, a szülői szeretetnek éppen ez a minden hibát elfedő türelem és elfogultság az ereje. Ha nem ilyen volna, nem tudná kellőképpen gyámolítani és ápolni éppen azokat a gyermekeket, akik gyengeségük, esetleg valamilyen visszariasztó tulajdonságuknál fogva erre legjobban rászorulnak.

Az iskola persze másképpen értékeli a gyermeket, hiszen magasabb fokon kell

folytatódnia benne annak a folyamatnak, mely végül a társadalom számára hasznos lényé neveli. Régen azt hitték, hogy a gyermek lelke fehér lap s azt írunk rá amit akarunk. Ma már tudjuk, hogy csak a meglévő jó hajlamok kifejlesztésében lehetünk szolgálatára.

A tanárnak sok hibája lehet, de az bizonyos, hogy semmilyen pályán sem működik annyi önzetlen lelkű ember, mint a tanárin. Erre az önzetlenségre már foglalkozásának áldozatos odaadást kívánó természet is rászorítja a pedagógust.

A szélsőséges nevelési irányzatok hívei el akarják venni a családtól a gyermekeket, hogy a köz nevelje, s még az iskolát is fölöslegesnek tartják. Pedig a családiasság melegsége s az iskola fegyelmező nélkülözhetetlen. Különben a szélsőséges nevelés hívei sem tudnak az iskola ősi intézménye helyett ajánlani mást, csak saját izlésük szerint való iskolát. A jó szülőt és a jó tanárt nem pótolja semmi. De a jó szülő és jó tanár együttműködését sem.

HELTAI MIKLÓS

Tisztátalan víz, tej, vaj közvetíti a járványos gyermekbénulást?

Stocholmból érkezett távirat jelentette, hogy dr. Kling svéd orvos-professzornak sikerült megállapítania a járványos gyermekbénulás kórokozóját. A professzor, a Svéd Állami Bakteriológiai Intézet vezetője értesítésre küldött az állami orvosi intézetekhez a felfedezéséről. Számos kísérlet és megfigyelés alapján arra a következtetésre jutottak, hogy első sorban közvetített úton kapják meg a gyermekbénulást a betegek, a tifushoz és kolerához hasonlóan. A betegséget főképpen a tisztátalan víz, tej, vaj közvetíti. Dr. Kling szerint az új ismeretek alkalmasnak látszanak arra,

hogy a gyermekbénulásos járvány leküzdéséhez alapot szolgáltatassanak.

A megállapításokra vonatkozóan dr. Hainiss Elemér egyetemi orvos-professzor, a budapesti gyermekklinikai igazgató-tanára az alábbiakat mondta a Reggeli Magyarország munkatársának:

— Az értesülés objektív, azonban a megállapítások még orvosi utánvizsgálatra szorulnak. Méhány év előtt is történtek hasonló megállapítások, azonban akkor a gyakorlatban nem vált be a felfedezés. Az új megállapításokra nézve még hátra van a tudományos kivizsgálás szükségessége.

Egy magyar gazda gimnáziumot, egy másik mezőgazdasági iskolát alapított

Az „Új Barázda” írja: Szeghalom, Szalontához közel, a Sárrét központja és ezt veszi körül Vésztő, Körösladány, Dévaványa, Füzesgyarmat és a többi kisebb nagyobb község.

A Sárrét valamikor mocsaras vidék volt, most pedig szorgalmas parasztok munkálják a földet. Érdekes, hogy ezen a vidéken a népből mennyire kifejlődött a közösségi érzés és évszázados életkörülmények megtanították őket, hogy sorsát önmaga irányítsa.

A sűrűn lakott helyeken sokáig hiányzott a középiskola. Hiába kérték a hivatalos helyeket, a kívánság csak óhaj maradt s iskolát nem kaptak.

Az első világháborúban azután Péter András 1500 kat holdnyi birtokát a szeghalmi református egyházra hagyta azzal a kikötéssel, hogy a birtok jövedelméből az egyház Szeghalmon állítson fel gimnáziumot és azt tartsa is fenn. Péter András ifjúsága nagyon küzdelmes volt s így maga is érezte, elhagyottnak lenni, mennyire rossz.

A sárréti parasztság, mióta a gimnáziumot felállították, ide küldi fiait, hogy tanuljanak és vigyék a tudást ki az életbe.

A Péter András-gimnázium 1926 óta kb. 400 fiut nevelt fel. De nemcsak a fiatalokat oktatja, neveli ez a gimnázium, hanem a felnőtt parasztságot az iskolában rendezett népfőiskolai tanfolyamok révén.

Péter András hagyatéka évről-évre gyarapodik. Nemrégiben 100 személyes tanulóotthon nyílt meg és itt a szegényebb parasztfiúk kapnak gondozást. Az alapítvány évente 16—20 szegénysorsu parasztfiú neveltetését is ellátja.

Péter András példája 1942. év tavaszán követőre talált Szigeti István személyében, aki 30 kat holdat azonnal átadott a szeghalmi ref. egyháznak, hogy ezen a 40 kat. holdon mezőgazdasági középfoku iskolát állítson fel. A tanya lassanként mintagazdaság lett. Elkészültek az épületek átalakításával is.

Szigeti István adománya a parasztság mezőgazdasági művelésének emelését szolgálja s nagyszerűen egészíti ki a Péter András gimnázium munkáját.

Szigeti István adományakor azt kérte, hogy a mezőgazdasági középfoku iskola Szigeti Endre nevét viselje s kijentette, hogy halála után még 120 kat. holdat kitevő birtokot hagy a mezőgazdasági iskola céljaira.

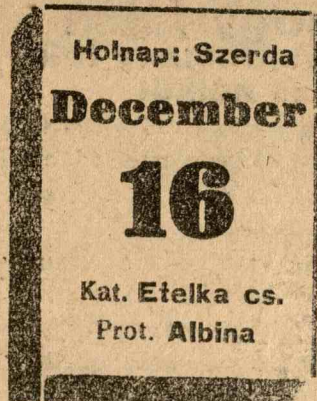
Két egyszerű ember gyönyörű cselekedetét vegye tudomásul a magyar haza minden gyermeke és kövesse ezt az utat, amely tényleg a magyarság felemelkedését szolgálja.

60 a „Nagyszalontai Az Újság” telefonszáma.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

A MAI NAP Pótköltségvetéssel dolgozik a város

A HŐMÉRSEKLET
reggel 7 órakor — 3 délelben + 5 fok volt

Gróf és kőműves a felsőházban

Szabó János képviselő mindig tud valami kulisszát mesélni gazdag és változatos tapasztalatairól, amelyeket mint felsőházi tag és mint képviselő szerzett a amelyekről valamikor egy csinos kötet könyvet lehet majd írni.

Most egy érdekes epizódot jegyeztünk fel, ami a felsőházban történt akkor, amikor a helyeket ujonnan osztották be és a felsőházi tagok némi zavarral keresgéltek a számukra kijelölt székeket.

Szabó János kezében a rajzzal csakhamar eligazodott és elfoglalta helyét, amikor megszólalt mellette mély hangján gróf Bánffy Miklós.

— Hogy lehet az, hogy te olyan hamar megtalálád a helyedet?

— Ez azért van, — válaszolta Szabó János, — mert én kőműves vagyok és el tudok igazodni a rajzon.

— Nahát, ha te kőműves vagy — szölt gróf Bánffy, — akkor keresd meg az én helyemet is, mer arra engem nem tanítottak meg, hogy rajz után igazodjak!.. P. Gy.

— dr. Atzél Ede, vitéz Vattay Ferenc ny. á. csendőrezredes és dr. nemes albisi Csomóss Miklós lövészszövetségi megbízatása. Az Országos Magyar Lövész Szövetség az Erdélyi-szövetségkerület működési szabályzat szerinti felállításáig dr. Atzél Edét a visszacsatolt keleti és erdélyi területekre kiterjedő hatáskörrel az Erdélyi szövetségkerület Főlövész-mestere címmel a kerület szervezési munkálatainak további irányításával és vezetésével, vitéz Vattay Ferenc m. kir. ny. á. csendőrezredes pedig az Erdélyi-szövetségkerület Főlövész-mesterhelyettes címmel a kerület szervezési munkálataiban való közreműködéssel bízta meg. Ebből az alkalomból közöljük, hogy az Országos Magyar Lövész Szövetség dr. albisi Csomóss Miklóst a Magyar Revíziós Liga Erdélyi-részi vezetőjét az Országos Magyar Lövész Szövetség tiszteletbeli elnökségi tagja, szövetségi lövész-mesteri címmel megbízta, hogy az egész ország területén a Szövetség taggyűlései és a Magyar Revíziós Liga között mindkét szervezet nemzetvédelmi törekvéseinek elősegítése és megvalósítása érdekében kapcsolatot létesítsen.

— A zsidók háborús hozzájárulásáról szóló törvényjavaslat szövegezés alatt van s dolgoznak már a háborús nyereség megadóztatására irányuló törvényjavaslaton is. A hadkötelezettségi adó és a hadmentességi váltás bevezetése évente mintegy 50—70 millió pengő bevételeit jelent majd. Ezt az összeget a hadigondozottak és a hadbavonultak hozzátartozóinak felsegélyezésére fordítják.

— Budapest a Duna-tengerjárók révén fontos nemzetközi kikötő lett. Most ezeket a hajókat, alacsony vizállások mellett is Bécsig akarják járattatni. Német szakbizottság tanulmányozza a kérdést.

— Bács-Gyulafalván kétszáznyolcvan hold földet osztottak ki a sokgyermekes magyar családok között.

A város költségvetésének összeállítására óta néhány olyan kiadás merült fel, melynek fedezetéről mulhatatlanul gondoskodni kell. Ezért a számvevőség pótköltségvetést dolgozott ki, melyet különben a város képviselőtestületének ülése is elfogadott. A pótköltségvetés kiadási összege 37 ezer 670 pengő.

Ezt az összeget azért kellett előirányozni, hogy a város visszavásárolhassa a román idők alatt elidegenített bizonyos városi földeket, hogy fedezhessék a szegényházzal kapcsolatos kiadásokat s fedezetet találjanak arra a különbözetre is, amely a mezőgazdasági téli iskola felépítési költségeiben előállt. Az eredetileg tervbevetett 45

ezer pengőből ugyanis az építkezés kiadásai nem fedezhetők. Nevezetesen időközben úgy az anyag- és szállítási árak, mint pedig a munkadíjak emelkedtek.

Itt említjük meg, hogy bizonyos költségvetésben előirányzott összegeket a város nem használt fel. Így a városháza tatarozására megszavazott összeget, 5 ezer pengőt, melyet a mezőgazdasági népiskola kibővítésére és 10 ezer pengőt, melyet pedig a téli gazdasági iskola felépítési költségeihez való hozzájárulásként szavazott meg annakidején a közgyűlés. Ezeknek az összegeknek az igénybevételét a közgyűlés fentartotta.

Tavasza elkészül a gazdasági iskola

Ismeretes, hogy a téli gazdasági iskola építkezési munkálatai anyaghiány miatt még a nyár folyamán megakadtak. Az illetékesek természetesen mindent elkövettek, hogy kiutaltassák a szükséges anyagokat. Most jénthetjük, hogy a különböző demarsoknak meg lett az eredménye. A

szükséges téglanyag már meg is érkezett Szalontára. Így most már nincs semmi akadálya, hogy az építkezési munkálatokat folytassák. Ebbe most már csak a hideg szél majd bele. Így is remélik, hogy a munkálatokat még a tavaszra befejezik és az épületet átadhatják rendeltetésének.

Burgonya kapható a Nemzeti Munkaközpontnál

A Nemzeti Munkaközpontban tömörült munkásság hozzátartozói meg szabadultak attól, hogy a burgonyáért sort álljanak. A hatóságok megértése folytán ugyanis a jövőben minden Szalontára érkező burgonyából egy vagon után tíz mázsát a Nemzeti Munkaközpont részére utálnak át. Ezt a burgonyát a szervezet végzi el s az érkező

burgonyára előjegyzéseket már elfogad.

E hír kapcsán jelentjük, hogy a fahiány miatt a Nemzeti Munkaközpont helyi szervezetének hivatalos órái megváltoztak. Ezentúl a szervezet hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton 11—3-ig, kedd és csütörtökön 3—8-ig és vasárnap 9—12-ig tart irodát.

— Ritka társulat érkezett városunkba egy napra. A gyermek társadalmom öröme szerdán délután 3 és fél 5 órai kezdettel a Vigadó színház termében nagy Bábszínház előadás lesz. A legszebb mesék elevenülnek meg gyermekek előtt. Gyermekek élmény, a felnőtteknek szórakozás. Félreves helyarákkal. Szíves pártfogást kér a nagyváradi Bábszínház igazgatója.

— London bombakára: 86 millió London. A brit kormány pénzügyminisztere közölte, hogy a német légitámadások az angol főváros területén eddig 86,5 millió fontsterling kárt okoztak.

— 15 születés a 25. órában Rómában a november 1-ről 2-ára virradó éjjel két és három óra között 15 gyermek jött a világra. A téli időszámításra való áttérés következtében ezek a gyermekek a 25. órában születtek.

— Honvédek levelei a harcterről. Szép és megható levelekben tárul elénk a keleti harctéren küzdő magyar honvédek lelkivilága, gondolkodásmódja, hősi életsejlelete, abban a sorozatban, amelyet a „Magyar Katonaujság” közöl „Honvéd olvasóink írják tábori levelezőlapon” címmel. A lap e heti száma is bővelkedik érdekes cikkekben, szöveg- és képriportokban. Egyes szám ára, a négyoldalas képesmelléklettel együtt, változatlanul tíz fillér.

— Állítólag egy portugál hadnagy feltalálta az eszményi üzemanyagot. Bizonyos vegyi szerek hozzáadásával vízzel hajtja a motorokat... A találmány kétségtelenül érdekes, de ennél még jelentősebbek is vannak. Hazánkban például többen feltalálták, hogyan lehet a levegőből megélni.

— Tízszáz a föld körül. Egy gebhardhaini faluzó postás negyven évi szolgálat alatt naponta 30 kilométeres utat tett meg. Ezzel a meneteljesítménnyel 40 év alatt tízszáz tehetne volna meg a föld körül az utat.

— A télközérte-termesztés egyike a legjövődélmezőbb foglalkozásoknak, hogy ha megfelelő fajtákat érdemes termesztetni, erről valamint a gyümölcsfák helyes metszéséről, téli trágyázásáról, a paradicsom korai termesztéséről, a szőlő, gyümölcsös és zöldségek kertek munkáiról, valamint a baromfi- és méhtenyésztő aktuális teendőiről ír a „Magyar Gyümölcs” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozva egy alkalommal ingyen mutatóványszámot küld a kiadóhivatal Budapest V. Vilmos császár ut-76.

— Forgatombba vannak az ezüst ötpengősök. Illetékes helyről felhívják a közönség figyelmét arra, hogy csak az egy és kétpengős ezüstérmeket vonták ki a forgatombból. Ellenben az ötpengős ezüstérmek továbbra is változatlanul forgatombban vannak és azokat mindenki köteles fizetésül elfogadni.

Rádió-műsor

KEDD december 15.

2. Vidák Sándor cigányzenekara muzsikál. 3.20 Wiedinger Ede szalonzenekara. 3.50 Gyermekdélután. 6.20 Felolvasás. 7.05 A Magyar ifjusági Vöröskereszt kiállítása és vására. 7.20 Tánczene. 8.20 Szórakoztató zene. 10.10 Sára Elemér és cigányzenekara muzsikál.

Decemberi dívatlap újdonság megérkezett Székely könyvkereskedésbe.

TUDJA-E ÖN...

...hogy régi források szerint az ébresztőóra feltalálója nem kisebb személyiség volt, mint Platon, a nagy görög filozófus? A leírás szerint Platon vízióját csáppantus emelővel kapcsolta össze, olyanformán, hogy amikor a víz magassága elérte az emelő csucsát, ez egy nyílást nyitott meg, melyen át a víz hirtelen egy sippal ellátott csőbe ömlött. A sipon kiáramló összesoitott levegő erős fűtülő hangot adott. Platon az órát úgy rendezte be, hogy reggeli négy órakor szólaljon meg és így adott jelt tanítványainak az oktatás megkezdésére.

...hogy a világ legpontosabb órája a hamburgi csillagvizsgáló kvarcórája, mely napi egy ezred másodperc eltéréssel mutatja a pontos időt?

...hogy az órával való érverés-számlálást Herophilos arab orvos is alkalmazta? Herophilos természetesen még vízióját használt.

...hogy a régi Rómában sündiszó tűskéket használtak fogpiszkálónak? Később mézgás fából és ezüstből készült fogpiszkálók jöttek divatba.

TOLLAT

legmagasabb napi áron

VESZEK

HIZÓ LAJOS

tolkereskedő, Mussolini-ut 44. sz.

...hogy a világ legrégibb kenyerét a berlini egyiptomi muzeumban őrzik? A kenyér korát, melyet egy fáraó feleségének sarkamrájában találtak, 4500 évre becsülik.

...hogy a régi rómaiak éleszlő helyett köles kovászt használtak? A kovászt úgy állították elő, hogy a köles-tésztát egy éven át sörben erjesztették.

...hogy a szalmakalap divata Európában majdnem egy évezredes multra tekinthet vissza? A szászok nemzeti viselete a 10. században a szalmakalap volt. Nagy vagy I. Ottó német császár (935-973) erre való célzással a francia Hugues gróf dicsekvéseire azzal a megállapítással válaszolt, hogy több szalmakalap fölött uralkodik, mint amennyit a gróf egész életében látott.

Játék-javítás!
Ott vásárolhat mindennap.
Bocs-ay-utca ötvenhat,
Játékát KOZMATOL vegye,
Hogy a gyermeke jó legyen,

...hogy az első rejtvénymegfejtési versenyt 1803-ban egy párizsi újság rendezte? Az újtás oly nagy visszhangra talált, hogy a szerkesztőségnek 8773 beérkezett megfejtést kellett elbírálnia.

...hogy a gyászruha színe nem mindenütt és nem mindig volt fekete? A kínaiak gyászszíne például fehér, a törököké kék, az egyiptomiaké sárga, a francia királyoké lila, a francia királynőké gesztenyebarna volt, a római nők pedig a császárság korában fehérben gyásztak.

(MN)

Hungária-Mozgóban ma este 7 órakor utoljára olcsó helyárrakkal

JELMEZBÁL

Különleges téma, pazar kiállítás. — Szörényi, Turay, Ajtay, Greguss, Bilicsi, stb. briliáns szereposztása. — Uj hirodó. — Jön: Dr Kovács István!

Tíz év múlva apró darabokra vághatják az embert anélkül, hogy fájna

A gáz narkózis utban a modern orvostudomány felé. — Uj fájdalommentesítés altatás nélkül

Berlin. Száz és százezer beteget érint ezeket az anyagokat. Gyengeszívűeknél az éter nem is alkalmazható, cukorral kell fel-táplálni a szívet és a műtét sikere nagyon kétséges.

Egy német hadikórházban most ki-próbálták az újszerű bódítást, ami teljes sikerrel járt. Hogy milyen összetételű gáz-zal történik ez, azt nem közlik még. De tény, hogy a páciens, mialatt igen súlyos lábbműtéten esett át, kényelmesen olvasott egy újságot. A beteg tehát nem alud el és a műtét utáni napokban sem érzett fájdal-mat. Vannak már német fogorvosi rendelő-k, ahol már nem használják a kokaint, vagy más injekciót. Néhány lélekzet abból a bizonyos gázból és akár darabokra lehet szedni a beteget anélkül, hogy bármit is érezne. Legutóbb egy súlyos agyműtétet hajtottak végre gázbódítással. A német orvostudomány és szakértők megállapították, hogy az új bódítással a páciens nyugodtan olvas-hat, mialatt gyomrát a műtőasztalon varro-gatják.

A „narkózis“ szó görögül „a fájdalom eszméletlenségét“ jelenti. Vannak rá adatok, hogy még 1600 körül is a sebész egyszer-űen leütötte a beteget, mielőtt neki állott a műtétnek. Később 1842-ben először alkalmazták a belégzés útján véghezvitt bódítást. A tudón át a vérben juttatott mérgek ki-kapcsolták ugyan a fájdalomérzést, de a kloroformmal altatott betegeken még hetek múlva is érzett az anyag szaga, vagyis a szervezet a mérget rendkívül lassan dolgozta fel. Súlyosabb műtétek eredményét teljesen lerontotta az ébredés utáni rosszullét, mely oly heves volt, hogy nem egyszer felszag-gatta a varatokat és a beteget a biztos-halálba vitte. Az éter és alkohol már jobb bódítóanyagnak bizonyult, de minden műtét-ételt ember tudja, mennyi szenvedéssel jár, míg a szervezet kidolgozza magából

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű kö-zönséget, hogy a Vásárhelyi-ut 31. szám alatti sütődét átvettem, ahol a sütőipar gyakorlását megkezdtem. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Schneider Mihály, vizsgázott sütőmester.

Egy leány tanulónak felvétetik

a Gaál nyomdába

Tizenhatéves férfi, 14 éves menyecske az ország legfiatalabb házaspárja

Tiszaujfalu községben él az or-szág legfiatalabb házaspárja: a tizen-hatéves Burai Kálmán 14 éves felesé-gével. Esküvőjüket két héttel ezelőtti tartották miniszteri engedéllyel. Isme-retségük már három esztendeje tart. Burai, aki kosárfonó iparos, egy orszá-gos vásáron találkozott feleségével, hol nagyon megtetszett neki, majd meglátogatta és levelezni kezdtek. Háromesztendei levelezésüknek és is-meretségüknek most házasság lett a vége.

ÖRÖM VOLNA

— Főur, kérem, éppen háromnegyed órája várok a megrendelt borjuszeletre!

— Tudom, kérem. Ha minden vendég ilyen türelmes volna, mint nagyságod akkor csupa öröm volna a mi mesteriségünk.

— Fájdalmas székelésben szen-vedők, akiknek a végbél megbetegedései — mint aranyeres csomók, berepedések, viszketegség stb. teszik az életet nehezzé, a természetes „Ferenc József“ keserűviz rendszeres használata által sok esetben már rövid idő múlva enyhülést találnak. Kér-dezze meg orvosát!

Apróhirdetések

Egy bejáróné felvétetik. Özv. Antalné, Baross-tér 7., lent az udvarban. 2-2

Kiadó azonnalra Munkácsi-utca 46. sz. magánház. 1-3.

Eladó vas gyermekágy, 2 függőny-tartó 150 cm-es. Dobó-utca 31.

Mindenes leányt felveszek. Bercsényi-utca 21.

Egy bejáróné felvétetik. Özv. Antalné, Baross-tér 7., lent az udvarban.

16-18 éves bejárólányt állandó könyv munkára felveszek. Baross-tér 1.

Kérlek azt az illetőt, aki vasárnap este a moziból (emelet bal 2-es páholyból) téve-désből elvitt egy pár uj, sötétlék női kesz-tyűt, vigye vissza a mozi irodájába.

A 10-es és 15-ös bérkocsi joggal és teljes felszereléssel eladó. Értekezni Musso-lini-ut 44.

Karácsonyra ajándékozzon meseköny-veit, társasjátékot, kivágható képeket gyermekeinek. Nagy választék, olcsó árak. Székely könyvüzlet.

Terjessze

a

NAGYSZALONTAI

„Az Újság“-ot

Nyomatott a Kiadótulajdonos

Gaál Sándor könyvnyomdájában

Nagyszalontán, Toldi-tér 15. sz. ház.

Telefon: 60.